

Review Pass Labs X150.8

Instap Pass... of toch niet? *door Jaap Veenstra*

Voordelen

- Heel los karakter
- Gelaagdheid
- Weinig tot geen kleuring

Nadelen

- Je gaat 100% zeker tweaken
- Wordt heet
- Wat doen de grote broers?

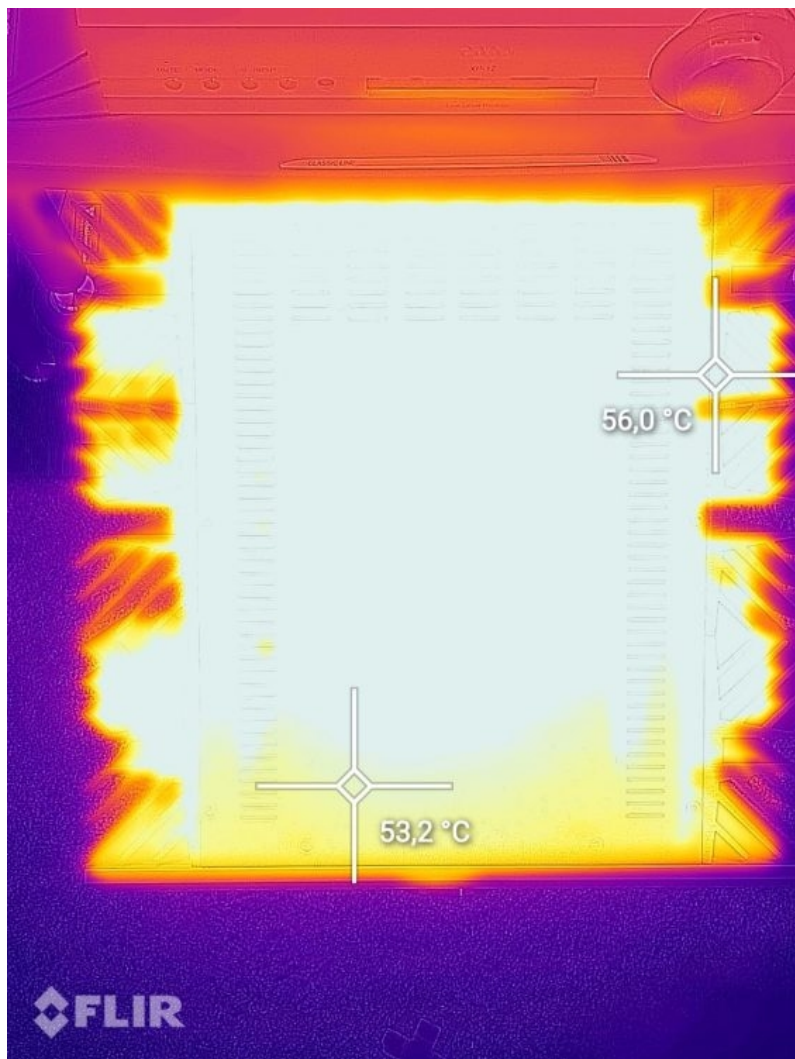
In de wereld van luxegoederen heeft de instapper het altijd een beetje zwaar. De Porsche Cayman bijvoorbeeld. Dat is de Porsche voor wie geen 911 kan betalen (de kenner weet wel beter overigens). Of Scansonic voor wie geen Raidho kan betalen. En zo zijn er veel voorbeelden. Hoe zit het met de Pass Labs X150.8? Is dat het model voor wie geen XA-model of X250.8 kan betalen? Spoiler... nee... dat is het zeker niet!

Om maar met de deur in huis te vallen: de Pass Labs X150.8 is onze nieuwe referentie eindversterker. En dat is niet voor niets: hij sluit perfect aan bij de XP-12 die we al lange tijd in gebruik hebben. Met veel plezier.

De stap van de Bryston 4B SST3 naar deze X150.8 is niet mals. De Pass is lossier, neutraler en sneller van karakter. Dat is fijn, maar heeft ook consequenties gehad: we moesten rap op zoek naar een andere referentie speaker; de Focals zijn geen vrienden met de Pass. Zo ziet u maar: twee prachtige producten, maar het huwelijk is niet optimaal. We hebben inmiddels deze Pass Labs X150.8 al op diverse speakers gehad. Denk aan de Sopra's, een paar Xavians, Diptyque, Final Audio Model 12, TAD Evolution 2 en hij is ingezet in de Triple test monitor speakers.

De kracht van deze versterker is dat hij feilloos laat horen wat er aan de hand is in het systeem. Waar de Bryston heel vaak lekker klinkt (wat een heel prettige eigenschap is), is deze Pass meer een transparant doorgeefluik. Beide hebben voor- en nadelen; het is maar wat u zoekt. Uw auteur zoekt in basis een 'meet-apparaat' om voor u goede reviews te kunnen schrijven. Echter is het natuurlijk wel fijn als het ook nog lekker klinkt... Gelukkig doet hij dat ook. Daarover later meer

Een paar specs

De Pass Labs X150.8 is in basis een klasse A/B versterker die 150 watt in 8 Ohm kan leveren. Echter staat de klasse A bias heel erg hoog; bijna 15 watt volgens sommige bronnen, maar wij meten iets meer als we naar de metingen kijken én het idle verbruik terugrekenen. Het gaat eerder richting 20 / 22 watt. Dus in bijna alle gevallen speelt u gewoon in klasse A, wat wel zo fijn is. Immers: géén crossover vervorming. Wel wordt de Pass door deze instelling écht heel warm. Onze FLIR camera geeft 56 graden aan. En dat is in rust...

Mocht u toch wat meer nodig hebben, dan is er aardig wat rek, want deze Pass Labs kan doorduwen tot 150 watt in 8 Ohm of bijna 300 watt in 4 Ohm. Wij hebben gemeten dat de X150.8 met twee vingers in de neus 154 watt in 8 Ohm levert (0,2% THD, 180 watt bij 1%) en 290 watt in 4 Ohm bij 1% THD. Onze meting stopt bij 385 watt in 4 Ohm. Dan tikken we wel 10%

THD aan en geeft de zekering na twee metingen de geest (3.5 A / 250 V), wat natuurlijk totaal niet wenselijk is. Echter alle metingen kunt u later zien in een hoofdstuk verderop.

We zien onder de kap 10 transistors (FET) per kant. En maar liefst 120.000 uF afvlakking per kanaal. Centraal treffen we een ontzettend zware ringkern aan. De capaciteit kunnen we niet goed aflezen, helaas. Opvallend is hoe netjes deze versterker gemaakt is en sjongetje... wat een hoop kwaliteitscomponenten! Dat mag / moet ook wel, gezien de prijs van 8750 Euro. Maar toch is het prettig te zien dat er zowel aandacht besteed is aan de buitenkant als de binnenzijde.

De display

Centraal op de X150.8 (en alle broers / zussen) ziet u een display met een blauwe backlight. De naald staat bij de X-series op ongeveer 10 uur, bij de XA staat deze op 12 uur. Echter beweegt deze praktisch niet. Hoe zit dat nu? Een VU-meter beweegt toch op de muziek? Ja... maar dit is geen VU-meter. Dit is een bias-meter. Bij een beetje beweging zitten we met een X-series nog in klasse A. Gaat hij meer op-en-neer dan zitten we richting Klasse AB of deels in klasse AB.

*"Nerdy... jep... maar ja: het is Nelson Pass...
de "Über-amp-nerd". En dat is een compliment"*

Tank

Ondanks dat de Pass Labs X150.8 ongeveer 45 Kg weegt en toch behoorlijk fors is, is het wel een strak en enigszins slank ogende versterker. Uw auteur vindt het zelfs wel chique al vindt zijn wederhelft het 'mwah-design'. De pre-amp, de XP-12, vind ze een lelijk ding, omdat die niet symmetrisch is en zij symmetrie erg belangrijk vindt. Maar goed: smaken verschillen. Laten we eens verder gaan... We hebben de Pass Labs X150.8 op diverse speakers beluisterd. Nu combineert deze Pass niet heel lastig; de meeste speakers gaan wel. Echter valt wel op dat we sneller horen wat er misgaat. De Focals klinken goed, maar niet zo goed als met de Bryston. Het midden is te prominent. De TAD Evolution 2 gaat waanzinnig goed. Dat is een match made in heaven.

Verder hebben we gebruikt:

- Pass Labs XP12
- Grimm UC1
- Sonnet Pasithea
- Grimm TPM bekabeling
- Driade Flow bekabeling (speaker / interlinks)
- Isotek filters (Titan / Aquarius)
- YETI Power cables

De Sound

We hebben de Pass Labs X150.8 nieuw binnen gekregen. En sjonge. Wat een rollercoaster is dat geweest zeg. De eerste dagen speelde hij geweldig, maar daarna ging het rap bergafwaarts om vervolgens weer langzaam beter te worden. We schatten in dat het na een week of drie écht in elkaar viel en de boel op klank was. Daarom hebben we ook even gewacht met deze review; we willen écht zeker zijn dat het allemaal klopt.

Snel en open

Twee woorden die voor ons synoniem staan voor deze Pass Labs X150.8 zijn snel en open. Het verschil met de Bryston is goed te horen; de Pass Labs is écht lichtvoetiger. De Bryston is echter wat ronder in het laag en midlaag (meer feedback), wat prettig kan zijn met sommige luidsprekers. De Focal krijgt bijvoorbeeld meer body mee, wat deze speaker wat vriendelijker maakt. Echter gaat het deels ten koste van de resolutie in het laag; we horen met de Pass gewoon meer gelaagdheid en detail in de lage regionen.

En dat is ook een eigenschap die we enorm zijn gaan waarderen: de gelaagdheid. Het is allemaal zo gemakkelijk te volgen en zo ongelooflijk mooi opgebouwd. Met name met de TAD komt dat prachtig naar voren. Deze speaker zit ook meer in de klasse van deze Pass Labs dan de overige kandidaten. We schatten in dat een Wilson Audio of Revel Performa 328 Be ook erg goed zal gaan. Beide erg detailrijke en neutraal klinkende speakers.

Wat we bij de TAD / Pass combinatie heel goed horen zijn de instrumenten zelf; de structuren, harmonischen, plaatsing en nuances. Ook horen we de karakteristieken van de Grimm en Sonnet heel goed terug: NOS versus OS dacs. Een instrument als een piano komt mooier door op NOS (meer attack en harmonischen hoorbaar), maar rock en elektronische muziek heeft weer meer vrijheid en extensie bij een OS-dac. Het zijn minuscule verschillen, maar wel (vrij gemakkelijk) hoorbaar op dit systeem. En dat geeft écht een kick.

Vochtige oogjes

Het moment dat we zeker wisten dat we de combinatie hadden gevonden die we zoeken (met de TAD), is het moment dat Bettye Swann met 'Then you can tell me Goodbye' ging spelen... Geen audiofiel perfecte opname, maar wel zeer puur en vol met emotie. En dat zet de Pass met TAD zo perfect neer. Puur. Inzichtelijk... recht naar de ziel. We horen het zo puur dat we met de ogen dicht gewoon geloven dat ze daar staat. Ja, houd dan die vochtige ogen maar tegen! Ons is het niet gelukt.

Er zijn eerlijk gezegd maar weinig systemen die de emotie zo goed kunnen doorgeven. Het gros is ongekend duur en de helft daarvan is actief. Denk aan Grimm LS1be of de top ATC SCM-Active series. De Vivid met Halcro eindversterker kan dat ook. Maar dan zitten we in een totaal andere prijsklasse. Kortom: erg knap van deze eindversterker (en TAD speaker).

Conclusie

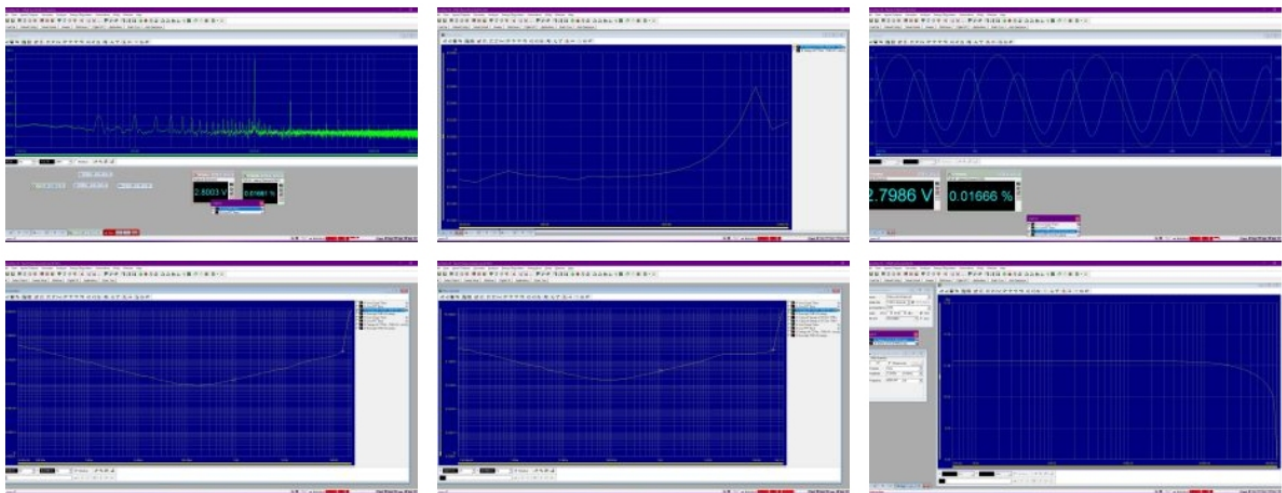
Het begon met een nieuwe dac... dan een nieuwe eindversterker en er moeten nu nieuwe speakers komen... wat een reis. Maar goed: het is leuk en leerzaam. Deze Pass Labs X150.8 heeft laten zien dat de 'instapper' meer dan capabel is. Het is een parel... een technisch indrukwekkend stuk techniek. Het meet goed én klinkt erg goed. Lekker los, snel, inzichtelijk, gelaagd... puur. 100% zeker een Alpha Approved... maar dat is geen verrassing. Immers: het is nu de Alpha Referentie.

Metingen en conclusie

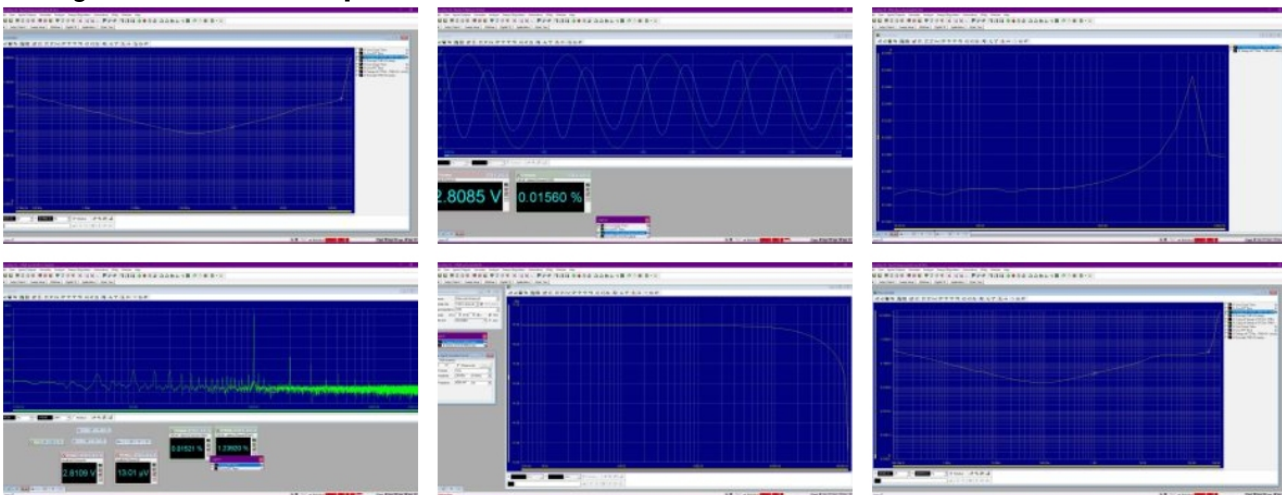
We hebben de Pass Labs X150.8 uiteraard doorgemeten. Nu waren we wel benieuwd wat inspelen doet, meettechnisch. Zitten er verschillen in een nieuw en een ingespeeld exemplaar? Nou... het lijkt erop dat dit wel het geval is bij deze standaardmetingen. Echter zijn de verschillen erg klein. En dat kán binnen marge zijn. We hebben het over soms 0.001% verschil.

Wat echter wel opvalt is de THD vs Freq-meting. Die loopt écht anders (overall gewoon lagere vervorming) dan nieuw uit de doos. En dat is reproduceerbaar. Ook trekken we iets meer watt eruit (2 tot 3 watt meer).

Metingen – nieuw uit doos:

Metingen na 2 maanden inspelen:

We kunnen niet anders stellen dan dat Nelson Pass een uitstekend stuk elektronica in elkaar heeft gezet. Ook met de lage feedback zien we een zeer stil karakter en vooral versterking met uiterst lage vervorming. De frequentierespons is bijzonder recht tot zo'n 70 kHz (-1dB). De vermogensmeting laat zien dat hij erg conservatief meet. Wij meten 154 watt bij 0.2% THD en 280 – 290 watt in 4 Ohm bij 1% THD. Dat is keurig. Puik werk. Wat ons opvalt is dat de vervorming in alle metingen ontzettend laag is. Zelfs bij een input van 37 uV zien we een THD onder 1%. Dat geeft aan dat Pass zijn circuits goed onder controle heeft.

